

ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІТАЛІЇ

Короткова Олена Сергіївна

здобувачка другого рівня вищої освіти спеціальність
«Хореографія» кафедри режисури та хореографії
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Вишнякова Антоніна-Марія Олександрівна

ORCID ID: 0009-0009-5655-4241

асистент кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник: Плахотнюк Олександр Анатолійович

ORCID ID: 0000-0003-4130-8653

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури
та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

У контексті хореографічної культури Італії існують питання, пов'язані з історією розвитку танцю, його впливом на культурний ландшафт та співвідношенням із сучасними тенденціями. Проблема полягає в необхідності розгляду та аналізу факторів, що визначають формування хореографічної культури Італії. Дослідження хореографічного мистецтва окремого народу передбачає вивчення та аналіз передумов його формування, чинників, які впливали на розвиток культури у цій сфері, а також особливостей світосприйняття населення відповідної країни. Мистецтвознавець та дослідник історії хореографічного мистецтва О. Плахотнюк звертає увагу світогляд, що впливає на розвиток танцю, зазначаючи: «змістове філософське наповнення і намагається надати відповіді на вічні питання й тут же буденні проблеми: не втратити все, а коли втратив відновити сили, загубити життя і відновити себе заново, як знайти кохання, а коли знайшов не позбутися його, вирішити всі проблеми побутового характеру і поряд духовного життя кожної людини» [3, с. 160].

Історія народу, що проживає на території Італії формувалася протягом багатьох століть. При цьому, оформлення культурної спадщини у контексті розвитку музики та танців розпочалося у XV столітті. У цей час вільні вчителі танців, які були поширені на теренах Західного Світу, почали розробляти систему рухів, танцювальні техніки та записувати власні методики у трактати [4, с. 101].

М. Долметч зазначає, що величезний набуток італійських хореографів, з поміж іншого – філігранне мистецтво детального опису техніки та стилю виконання, викладені в трактатах. В італійській хореографічній системі було видозмінено та класифіковано багато основних кроків, передано ідею тонкощів стилю, що відображає індивідуальний характер кожного танцю [6, с. 43].

Першими майстрами танців, які упорядковували власні знання з хореографії були Доменіко, Корназано і Гульєльмо. Їхні трактати містять частину теоретичну, в якій визначаються основи хореографічного мистецтва, а також практичну, з описами танців. Ці посібники є у своєму роді єдиними, що містять запис музики для всіх описаних танців. Проте вони не надають конкретних відомостей або методологічних

пояснень про спосіб виконання кроків, імовірно, тому, що створювалися вони для людей, які вже, принаймні частково, ознайомлені з танцювальними формами. Крім того, існували значні регіональні відмінності. Тобто навіть у той час не було єдиного і незмінного способу виконання цих танців. Тому сучасні реконструкції танців XV ст. значно відрізняються та базуються в основному на інтерпретації па, зроблених сучасними вченими, а також на знаннях з джерел XVI ст., таких авторів як Арбо, Карозо і Негр [2, с. 192].

У своїх трактатах Доменіко, Корназано і Гульєльмо намагалися окреслити основні принципи, що формують хореографію. Доменіко, наприклад, виділяє такі поняття, як грація, манера, спритність. Корназано характеризує стиль. Гульєльмо визначає шість основних елементів танцю, які «повинні бути детально засвоєні, оскільки якщо один з них з будь-якої причини відсутній або не дотримано, мистецтво танцю не буде справді досконалим» [7, с. 93].

Основні принципи хореографії, які були визначені основоположниками італійського хореографічного мистецтва поділялися на дві категорії: загальні, які застосовувалися до хореографії загалом, та стильові, які формували хореографію цього періоду. Досліджуючи хореографічну нотацію, деякі науковці акцентують на проблемі відсутності в XV – наприкінці XVI ст. в Італії загальноприйнятих правил – описів ходи та рухів танцівників засобами мовленнєвих формул, що ускладнювало осмислення композиції та характеристики танцювальних рухів, а відтак відтворення танців. Поява праць теоретиків і практиків хореографічного мистецтва сприяла розвитку єдиної нотації, а перші трактати справили велике значення на розвиток хореографічного стилю у високому та пізньому Середньовіччі [5, с. 166].

Також варто звернути увагу на особливостях музичного супроводу хореографії, що застосовувався у цей період. Його дослідження допоможе краще зрозуміти специфіку італійських танців та культуру хореографічного мистецтва загалом. Музичний супровід італійських трактатів обмежувався описами лише музики для балів, тоді як виконання басдансів полягало у використанні відомих мелодій, відповідної довжини. О. Зубова, аналізуючи особливості музичного супроводу бало (неодноразові зміни 4-х видів метру – бассаданца, квадєрнірія, сальтарелло та піва, в межах однієї композиції), зазначає, що «оскільки музика і танець невід’ємні один від одного, то здебільшого вони створювалися однією людиною» [1, с. 6].

Отже, хореографічна культура Італії формувалася під впливом діяльності хореографів, які не лише створювали власні постановки, а й досліджували особливості народної хореографії, роблячи нотатки, які згодом стали важливою складовою італійського хореографічного мистецтва. Їхні трактати ґрунтувалися на ретельних дослідженнях, надаючи хореографічним формам змісту. Завдяки роботі італійських хореографів танцювальне мистецтво цього регіону зберіглося до наших днів.

Список використаних джерел:

1. Зубова О. Жанрові різновиди танців в італійських танцювальних трактатах XV століття. Вісник музичної науки Новосибірської державної консерваторії ім. М. І. Глинки. 2014. С. 6–14.
2. Сластіна Є. Проблеми структурного аналізу бальних танців епохи італійського ренесансу (XV ст.). Культура України : зб. наук. праць Харк. держ. акад. культури. Харків, 2010. С. 191–200.
3. Плахотнюк О. Світосприйняття джаз-танцю в мистецькому просторі сучасності. Baltic

- Journal of Legal and Social Sciences, 2022 №2. С. 157–162. <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-2-26> URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/bjlss/article/view/1858/1874>.
4. Чернишова А. Теорія і методика українського народного танцю: Методичні рекомендації з навчальної дисципліни. Житомир, 2018. 124 с.
 5. Щербakov В. До проблеми нотації в Італії доби Відродження хореографічних творів для їх збереження та відтворення (перша половина XV – кінець XVI ст.). Вісник НАКККіМ. 2014. С. 163–169.
 6. Dolmetsch M. Dances of England and France: From 1450 to 1600. With their music and authentic manner of performance. Cambridge, MA United States : Da Capo Press, 1976. 163 p.
 7. Sparti B. De Pratica Seu Arte Tripudii: «On the Practice or Art of Dancing». Oxford: Oxford University Press, 1995. 288 p.